Minister Edukacji

DKO-WEK.055.33.2026.AKZ

Warszawa, 14 lipca 2026 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszalek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie nr BPS/043-61-1615/26

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie Senatora RP Pana Artura Dunina Senatora RP, złożone w dniu 30 czerwca 2026 r. dotyczące przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, egzaminów poprawkowych oraz sprawdzianów wiadomości i umiejętności dla uczniów realizujących obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą.

Szanowny Panie Senatorze,

odpowiadając na oświadczenie złożone w dniu 30 czerwca 2026 r. dotyczące przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, egzaminów poprawkowych oraz sprawdzianów wiadomości i umiejętności dla uczniów realizujących obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Przepisy prawa oświatowego nie przewidują możliwości prowadzenia procesu kształcenia w trybie zdalnym jako alternatywnego wobec procesu kształcenia dzieci i młodzieży w trybie stacjonarnym. Wynika to z konstrukcji przepisów oświatowych, które traktują dopuszczenie kształcenia w trybie zdalnym jako wyjątki od powszechnej reguły. Akty prawa administracyjnego, jeżeli dopuszczają inną niż konwencjonalna formę dokonania czynności, wyraźnie to regulują i wymieniają takie przypadki. Na gruncie prawa oświatowego takimi wyraźnie wskazanymi wyjątkami od reguły, w których dopuszcza się kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są:

1) kształcenie ustawiczne organizowane i prowadzone w publicznych i niepublicznych szkołach dla dorosłych, branżowych szkołach II stopnia i szkołach policealnych, które może być prowadzone w przypadku form pozaszkolnych - także z wykorzystaniem metod i

telefon: + 48 22 34 74 204
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/web/edukacja

Al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

technik kształcenia na odległość (zgodnie z art. 117 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe[1]);

2) zgodnie z art. 125a ust. 2-4 ww. ustawy, zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są dopuszczone jako sposób prowadzenia zajęć stosowany w przypadku zawieszenia zajęć w szkole w okolicznościach określonych w ust. 1 cyt. artykułu, jednak wyjątek ten nie dotyczy przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych w formie online;
3) kształcenie na odległość zostało także dopuszczone w art. 127 ust. 16a ww. ustawy w odniesieniu do ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, a także w art. 128 ust. 7 i 8 tej ustawy w odniesieniu do ucznia przebywającego w podmiocie leczniczym.

Natomiast tzw. edukacja domowa, czyli realizacja obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą, realizowana na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, polega na czasowym przeniesieniu obowiązku prowadzenia procesu kształcenia ucznia na jego rodziców, z jednoczesnym zachowaniem obowiązku spoczywającym na szkole do udzielania potencjalnie nawet codziennego wsparcia w warunkach stacjonarnych, zgodnie z art. 37 ust. 7 ustawy, do zapewniania natychmiastowego przywrócenia kształcenia stacjonarnego w pełnym zakresie w przypadkach określonych w art. 37 ust. 8 ustawy, a także zapewnienia możliwości zdawania egzaminu klasyfikacyjnego zgodnie z art. 37 ust. 4 tej ustawy.

Egzaminy klasyfikacyjne przeprowadza się na podstawie przepisów 44l ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty[2] oraz § 15 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych[3]. **Przepisy te nie przewidują możliwości przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego w formie online.**

Należy również podkreślić, że w przedmiotowym zakresie nie ma zastosowania zasada *co nie jest zakazane, to jest dozwolone*. Zasada ta wywodzi się z prawa gospodarczego i została wyrażona w art. 8 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.). Zgodnie z art. 170 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, prowadzenie szkoły lub placówki nie jest działalnością gospodarczą, zatem rozwiązania adresowane do przedsiębiorców nie dotyczą działalności szkół i placówek oświatowych oraz prowadzących je osób prawnych lub fizycznych. Organizacja kształcenia w szkole niepublicznej oraz relacje szkoły z jej uczniami nie stanowią dziedziny prawa cywilnego, ale dziedzinę prawa administracyjnego uregulowaną w odpowiednich ustawach i aktach wykonawczych do tych ustaw[4].

[1] Dz. U. z 2026 r. poz. 820 – dalej: ustawa - Prawo oświatowe.
[2] Dz. U. z 2025 r. poz. 881 z późn. zm.
[3] Dz. U. z 2023 r. poz. 2572 z późn. zm.
[4] Zob. chociażby uchwała Sądu Najwyższego z 21 lipca 1992 r., III CZP 84/92; zob. również m.in. W. Trybka, *Gwarancje konstytucyjnego prawa do nauki w szkole niepublicznej* [w:] R. Balicki, M. Jabłoński (red.), *Dookoła Wojtek. Księga pamiątkowa poświęcona Doktorowi Arturowi Wojciechowi Preisnerowi*, Wrocław 2018, s. 335.

Szkołą niepubliczną niebędącą szkołą artystyczną jest szkoła, która stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, o których mowa w rozdziałach 3a i 3b ustawy o systemie oświaty[5]. Są to te same zasady przeprowadzania egzaminów, które obowiązują w szkole publicznej. Ustawodawca nie przewidział we wskazanych przepisach możliwości przeprowadzania egzaminów online, gdyby bowiem takie rozwiązanie miało być dozwolone, wówczas ustanowiłby stosowną podstawę prawną.

Potwierdzeniem powyższego stanowiska są przepisy art. 30b i art. 30c ustawy – Prawo oświatowe, zawierające upoważnienie dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do wyłączenia, w drodze rozporządzenia, stosowania niektórych przepisów oświatowych w odniesieniu do wszystkich lub niektórych jednostek systemu oświaty, w których zajęcia zostały przez ministra ograniczone lub zawieszone, w szczególności w zakresie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, przeprowadzania egzaminów, a także do wprowadzenia przez ministra w tym zakresie odrębnych unormowań. Minister w czasie pandemii COVID-19 skorzystał z tej możliwości i upoważnił czasowo dyrektorów szkół do określenia warunków i sposobu przeprowadzania egzaminów, w tym również skorzystania z możliwości przeprowadzenia ich online[6]. **Możliwość ta, w związku ze zmianą sytuacji epidemiologicznej, została jednak uchylona.**

Brak jednoznacznego określenia w przepisach formy przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego nie oznacza zatem pozostawienia tej kwestii dowolnemu uznaniu szkół ani nieświadomego zaniechania ustawodawczego. Skoro wyjątki od formy stacjonarnej są wyraźnie wskazywane przez ustawodawcę, oznacza to, że wszędzie tam, gdzie ustawodawca takiego wyjątku nie przewidział, egzamin powinien być przeprowadzany w formie tradycyjnej (stacjonarnej). Gdyby ustawodawca dopuszczał możliwość zdawania egzaminów klasyfikacyjnych online, to wprost przewidziałby taki wyjątek od ogólnej zasady - tak jak w powyżej przywołanym przykładzie.

W świetle powyższego szkoły, które przeprowadzają egzaminy klasyfikacyjne w formie online – robią to niezgodnie z obowiązującym stanem prawnym. Kuratorzy oświaty wydawali w takich przypadkach stosowne zalecenia pokontrolne.

---

5 Art. 14 ust. 3 pkt 3 ustawy – Prawo oświatowe.

6 *W okresie ograniczenia funkcjonowania jednostki systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 dyrektor jednostki systemu oświaty odpowiada za organizację realizacji zadań tej jednostki, w tym zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć, w szczególności ustala warunki i sposób przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego, egzaminu semestralnego i sprawdzianu wiadomości i umiejętności oraz warunki i sposób ustalania rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania w przypadku wniesienia zastrzeżenia do trybu ustalenia tej oceny, o których mowa w rozdziale 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327), a także warunki i sposób zaliczania zajęć realizowanych w formach pozaszkolnych* - § 1 ust. 1 pkt 11 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 493, z późn. zm.).

Również Najwyższa Izba Kontroli w przekazanym do Ministra Edukacji Narodowej przy piśmie z 3 czerwca 2026 r. znak: KSS.411.3.1.2026 wystąpieniu pokontrolnym po kontroli pn. *„Edukacja domowa" – realizacja obowiązku szkolnego i obowiązku nauki poza szkołą* z dnia 19 grudnia 2025 r., zmienionym uchwałą Nr 27/26 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z 20 maja 2026 r. w sprawie zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, zawarła m.in. wniosek dotyczący „podjęcia zdecydowanych działań w zakresie legislacji lub nadzoru nad nadzorem pedagogicznym sprawowanym przez kuratorów oświaty w celu wyeliminowania nieprawidłowości polegającej na przeprowadzaniu egzaminów online dla uczniów w edukacji domowej.".

Jak wskazuje Najwyższa Izba Kontroli w swoim wystąpieniu pokontrolnym kuratorzy oświaty w latach szkolnych 2021/2022 – 2024/2025 przeprowadzili łącznie ok. 25 tys. kontroli doraźnych, w tym 239 dotyczyło edukacji domowej co stanowiło 1% wszystkich kontroli doraźnych. Po kontrolach doraźnych przeprowadzonych z własnej inicjatywy w ww. okresie, które wykazały przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych online, kuratorzy oświaty wydali łącznie 19 szkołom zalecenie realizowania egzaminów klasyfikacyjnych stacjonarnie. Sześć szkół zrealizowało ww. zalecenia. Pozostałe w dniu zakończenia kontroli NIK nadal prowadziły korespondencję z kuratorem lub oczekiwały na ponowną kontrolę sprawdzającą realizację zaleceń. Kuratorzy występowali również do właściwych organów o wykreślenie szkół z ewidencji szkół i placówek oświatowych.

Powyższe stwierdzone przypadki przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych niezgodnie z przepisami prawa są podstawą przedmiotowej zmiany rozporządzenia.

Projektowane rozporządzenie reguluje kwestię jednakowej procedury dla egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego oraz sprawdzianu wiadomości i umiejętności. Pamiętać bowiem należy, że przepisy dotyczące egzaminu poprawkowego i sprawdzianu wiadomości i umiejętności są kierowane do wszystkich uczniów. Natomiast przepisy dotyczące egzaminów klasyfikacyjnych są kierowane do czterech grup uczniów:

1) uczniów, którzy, zgodnie z art. 44k ustawy o systemie oświaty, zostali nieklasyfikowani z powodu braku podstaw do ustalenia dla nich śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności na danych zajęciach edukacyjnych przekraczających połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia w okresie, za który przeprowadzana jest klasyfikacja;
2) dla uczniów realizujących indywidualny tok nauki, zgodnie z art. 115 ust. 3 ustawy - Prawo oświatowe;
3) dla uczniów przechodzących ze szkoły publicznej, publicznej szkoły artystycznej, szkoły niepublicznej lub niepublicznej szkoły artystycznej o uprawnieniach publicznej szkoły artystycznej, jednego typu do szkoły publicznej innego typu albo tego samego typu, zgodnie z art. 164 ust. 3 ustawy - Prawo oświatowe;
4) dla uczniów realizujących obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą, zgodnie z art. 37 ust. 4 ustawy - Prawo oświatowe.

Nie można zatem wyróżniać jednej grupy uczniów i zapewniać im możliwości zdawania egzaminu klasyfikacyjnego w formie zdalnej, bo to stanowiłoby nierówne traktowanie w stosunku do tych uczniów, którzy zdają egzaminy lub sprawdzian w formule stacjonarnej.

Procedura egzaminacyjna powinna być jednakowa dla wszystkich i zapewniać rzetelność, obiektywizm, transparentność oraz równe traktowanie wszystkich zdających. Forma zdalna znacząco utrudnia ocenę samodzielności pracy osoby zdającej. Szkoły nie posiadają obecnie skutecznych narzędzi pozwalających wyeliminować korzystanie z pomocy osób trzecich, dodatkowych urządzeń, niedozwolonych materiałów czy narzędzi opartych na sztucznej inteligencji. W konsekwencji przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych zdalnie może skutkować gorszą sytuacją uczniów, którzy w taki sposób uzyskaliby świadectwo ukończenia szkoły, na kolejnym etapie kształcenia.

Zgodnie z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wszyscy są wobec prawa równi i mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Zasada ta znajduje zastosowanie również w organizacji procesu oceniania i egzaminowania. W formule online nie jest możliwe zapewnienie wszystkim zdającym jednakowych warunków egzaminacyjnych. Różnice dotyczące jakości sprzętu komputerowego, dostępu do stabilnego internetu, warunków lokalowych czy poziomu zakłóceń w miejscu przebywania ucznia mogą wpływać na przebieg egzaminu oraz sytuację poszczególnych zdających.

Istotnym argumentem przeciwko wprowadzeniu możliwości egzaminów klasyfikacyjnych online są także problemy dowodowe oraz zwiększone ryzyko sporów i kwestionowania wyników tych egzaminów. W przypadku skarg pojawiają się trudności związane z oceną, czy egzamin przebiegał zgodnie z procedurą, czy zdający pracował samodzielnie, a także jaki wpływ na wynik miały ewentualne problemy techniczne, w tym przerwanie połączenia internetowego lub awarie sprzętu. Tego rodzaju sytuacje mogą prowadzić do podważania wyników egzaminów oraz zwiększać liczbę sporów pomiędzy szkołą a uczniami lub rodzicami.

Natomiast w wyniku przeprowadzonych konsultacji publicznych i po przeprowadzeniu analizy uwag zgłoszonych do Ministerstwa Edukacji Narodowej do projektu rozporządzenia wprowadzono w nim następujące zmiany w zakresie organizacji przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, egzaminów poprawkowych oraz sprawdzianów wiadomości i umiejętności:

1) zrezygnowano w § 17a ust. 2 ze ścisłego określenia czasu przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego oraz sprawdzianu wiadomości i umiejętności. Zamiast tego ograniczono się do określenia czasu minimalnego trwania egzaminu/sprawdzianu: 30 minut w klasach I–III szkoły podstawowej, 45 minut w klasach IV–VIII szkoły podstawowej, 60 minut w szkole ponadpodstawowej. Doprecyzowano również, że ten czas minimalny dotyczy części pisemnej i ustnej łącznie;
2) zmieniono przepis § 17a ust. 4, który obecnie mówi o tym, że uczeń powinien uzyskać informację o wyniku przeprowadzonego egzaminu/sprawdzianu nie później niż w dniu następującym po dniu jego przeprowadzenia;
3) w § 17a dodano ust. 8, w którym dopuszczono, że w szczególnych przypadkach wynikających ze stanu zdrowia ucznia lub jego niepełnosprawności, uczeń, a w przypadku ucznia niepełnoletniego – jego rodzice, mogą złożyć pisemny wniosek do dyrektora szkoły o wyrażenie zgody na przeprowadzenie egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego lub sprawdzianu wiadomości i umiejętności ucznia w innym miejscu niż

szkoła, do której uczeń został przyjęty (np. w domu ucznia), przy zachowaniu pozostałych warunków przeprowadzania tego egzaminu lub sprawdzianu;

4) przeredagowano brzmienie przepisu 17a ust. 6, określającego postępowanie z urządzeniem telekomunikacyjnym, na którym została zainstalowana aplikacja mobilna – usunięto obowiązek przekazania urządzenia telekomunikacyjnego przewodniczącemu komisji przed wejściem na salę oraz wskazano, że to urządzenie telekomunikacyjne jest umieszczane, na czas trwania egzaminu lub sprawdzianu, na stole, przy którym pracuje uczeń.

Podsumowując podkreślić należy, że projektowane przepisy nie wprowadzają zmiany w sposobie przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych. Egzaminy klasyfikacyjne powinny być i będą przeprowadzane stacjonarnie. Trwające w ministerstwie prace nad projektem rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych mają na celu doprecyzowanie obowiązujących już przepisów dotyczących przeprowadzania m.in. egzaminów klasyfikacyjnych w taki sposób, aby nie było wątpliwości jak zgodnie z prawem należy takie egzaminy organizować.

W związku z powyższym Ministerstwo Edukacji Narodowej nie widzi potrzeby przeprowadzania szacowania kosztów i obciążeń w związku z przypadkami, w których egzaminy te były przeprowadzane niezgodnie z obowiązującym stanem prawnym.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Katarzyna Lubnauer
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

telefon: + 48 22 34 74 100
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/edukacja

Al. J.Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa